

Innovaatioita ennen ja nyt - astiankuivauskaapista kierrätyskaappiin

Työtehoseuralla on ollut merkittävä rooli kotitalouden tilojen sekä niissä käytettävien koneiden ja laitteiden kehittäjänä ja testaajana. Työtehoseurassa on aina mietitty, kuinka töitä sujuvoitetaan ja mitä työvaiheita voisi jättää kokonaan pois.

Työtehoseuran naiset innovaattoreina läpi vuosikymmenten

Maiju Gebhard korosti neuvontatyössään huumoria, kekseliäisyyttä ja asioiden oikeaa arvojärjestystä. ”Opi hutiloimaan – joskus kun niin on tarvis! Tärkeintä kodissa ovat sen ihmiset.” Samoilla linjoilla jatkaa nykyinen tutkimusjohtaja, Heli Mäntylä. Innovaatiot ovat syntyneet antamaan lisää aikaa ja helpottamaan arkea.

Asumisen tutkimus sai alkunsa vuonna 1943, kun Työtehoseuraan perustettiin kotitalousosasto. Tuolloin tutkimuksissa selvitettiin erityisesti vaatteiden pesua sekä veden ja puun kuljettamista. Ne olivatkin tuolloin kotitalouden raskaimmat työt. Työtehoseuran tutkimuksen mukaan pientilan emäntä käveli päivittäin työaskareissa 20 kilometriä. Kolmessakymmenessä vuodessa matka vastasi viisinkertaista kävelymatkaa maapallon ympäri. Puun- ja veden kannon avuksi kehitettiin ”ämmänlänget”, jolloin työ helpottui.

Kuivauskaappi puolitti tiskaajan työajan

Sodan loppuvaiheessa tärkeäksi aiheeksi nousivat keittiön sisustus ja työvälineet. Astiankuivauskaapin idean Maiju Gebhard sai opiskellessaan Ruotsissa. Siellä tiskauksen yhteydessä astiat nostettiin pöydällä olevaan puiseen telineeseen ja siitä edelleen kuivattiin ja nostettiin kaappiin. Gebhard keksi sijoittaa astiankuivausritilän kaappiin, jolloin arvokas työpöytä vapautui muuhun käyttöön. Kuivausvaiheen jääminen pois säästi perheenäitien aikaa ja vaivaa. Gebhard arvioi naisen tiskaavan elämänsä aikana ”10 vuotta kahdeksantuntista työpäivää yhteen menoon – kesät, talvet, pyhät, arjet”.

Maiju Gebhardin suunnittelema astiankuivauskaappi säästi perheenäitien aikaa.

Kierrätyskaapilla kaos kuriin

Tämän päivän kotitaloudessa ongelmaksi on muodostunut kierrätystilojen vähäisyys. Kierrätyskaappi, johon voi vaivatta lajitella kahdeksan jätejakeetta, kehitettiin Työtehoseurassa helpottamaan kierrätystä. Idean kierrätyskaappiin **Heli Mäntylä** sai omasta kotitaloudestaan. ”Kierrätettäviä jätejakeita tuli koko ajan lisää ja niille joutui etsimään paikkoja kodin eri tiloista. Erilaisia nyssäköitä oli siellä täällä, kaapeissa ja lattialla.” kuvailee tutkimusjohtaja Heli Mäntylä innovaation taustoja.

Tilat kierrätykselle lisäävät kierrätysinnokkuutta

Tutkimuksen mukaan kierrätysinnokkuuteen vaikuttaa suoraan jäteastioiden määrä. Nykysuositusten mukaan kotitaloudessa tulisi voida lajitella vähintään 9 jätejakeetta. Kierrätyskaapin ideana on tarjota valmis ratkaisu kierrättämisen helpottamiseksi. Kierrätyskaapissa on tilaa kahdeksalle jätejakeelle: kartongille, metallille, lasille, paperille, muoville, pantillisille pulloille ja tölkeille sekä vaarallisille jätteille. Biojäte kerätään erikseen, esimerkiksi perinteiseen jätevaunuun. Kun tarkoin kierrättää, sekajätettä ei juuri jää. Kierrätyskaapin voi sijoittaa keittiöön, eteiseen tai kodinhoitohuoneeseen. Pienemmissä asunnoissa kannattaa suosia erilaisia penkkimäisiä kierrätysratkaisuja.

Kierrättämisen avulla pidennetään jo kerran luonnosta tai alkutuotannosta otetun materiaalin käyttöikä. Kierrätys tarkoittaa materiaalin tai esineen käyttämistä hyödyksi uudessa yhteydessä. Suomalainen tuottamasta yhdyskuntajätteestä noin puolet päättyy kierrätykseen, mikä on Euroopan mittakaavassa vähän. Kierrätys kannattaa; esimerkiksi kuluttaja, joka juo yhden tölkin virvoitusjuomaa päivässä ja vie tölkin kierrätykseen, vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 27 kiloa vuodessa verrattuna siihen, jos tölkki menisi kaatopaikalle.

Heli Mäntylän suunnittelemaan kierrätyskaappiin ommeltiin tukevat, monilokeroiset markiisikassit.